

علوم و فنون ادبی ۲

۱- کدام گزینه از کانون‌های مهم برای شاعران و هنرمندان و دانشمندان بود؟

- (۱) خراسان، آذربایجان و نواحی جنوبی ایران
(۲) اصفهان، تبریز و نواحی مرکزی ایران
(۳) اصفهان، خراسان، آذربایجان و نواحی مرکزی
(۴) اصفهان، خراسان و نواحی شرقی ایران

۲- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) سبک عراقی در نیمه اول قرن دهم به اوج خود رسیده بود.
(۲) هم‌زمان با رشد ادبیات در هند، خراسان نیز پایتخت و محل اجتماع شعرا و فضلا بود.
(۳) در این دوره به دلیل شاعرانوی دربار هند، شاعران به سمت هند روانه شدند.
(۴) هنرهایی نظیر قالی‌بافی، سفالگری، نمایش در زمان صفویه رشد و توسعه یافت.

۳- کدام گزینه درباره قرن یازدهم صحیح نیست؟

- (۱) رفاه اقتصادی در این دوران باعث شد هر کس به اندازه توان خود به امور فرهنگی از جمله ادبیات بپردازد.
(۲) شاعران صفویه به شعر مدحی و ستایشی و عاشقانه زمینی بی‌توجه بودند.
(۳) در این دوره مانند سابق در قهوه‌خانه‌ها، شاعران به نقد آثار یکدیگر می‌پرداختند.
(۴) وابسته نبودن شعر به دربار و از بین رفتن طبقه مدیحه‌سرایان درباری باعث شد افراد و طبقات بیش‌تری مدعی شعر و شاعری شوند.

۴- هریک از موارد زیر به کدام شاعر تعلق دارد؟

- شعرش حد واسط سبک عراقی و هندی بود.
- ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره سخن او را برجسته ساخته.
- پرکارترین شاعر زبان فارسی است.

- شاعر ترکیب‌بند عاشورایی

- (۱) وحشی بافقی، صائب تبریزی، کلیم کاشانی، محتشم کاشانی
(۲) وحشی بافقی، کلیم کاشانی، صائب، بابا فغانی شیرازی
(۳) عراقی، بیدل دهلوی، صائب، بابا فغانی شیرازی
(۴) عراقی، بیدل دهلوی، صائب، محتشم کاشانی

۵- کدام گزینه درباره «بیدل دهلوی» صحیح نیست؟

- (۱) او را به سبب غزل‌های خیال‌انگیز می‌شناسیم.
(۲) شعر او سرشار از ابهام و تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه است.
(۳) مضامین شعری او ساده و استعاره‌های رنگین به کار می‌برد.
(۴) بیدل دهلوی از شاعران قرن یازدهم است.

۶- کدامیک از ابیات در وزن متفاوتی سروده شده است؟

- (۱) عاقلان خوشه‌چین از سر لیلی غافلند / این کرامت نیست جز مجنون خرمن‌سوز را
(۲) خواه بد و خواه نیک، هرچه کنی تازه کن / تن به تتبع مده مخترع کار باش
(۳) از ره تقلید اگر حاصل شود کسب کمال / هر که گردد خم‌نشین باید که افلاطون شود
(۴) حاصل فرمانروایی نیست جز وزر و وبال / بی‌حسابی می‌کند هر کس، حسابش بر من است

۷- کدامیک از ابیات با بیت زیر هم‌وزن است؟

«من از آن حسن روز افزون که یوسف داشت دانستم / که عشق از پرده عصمت برون آرد زلیخا را»

- (۱) مرا نزدیک خواندی چون چنین نیک / تو را دادم نجات از مرگ نزدیک
(۲) بلم آرام چون قویی سبکبار / به نرمی به سر کارون همی رفت
(۳) ای سرو خرامان گذری از در رحمت / وی ماه درفشان نظری از سر رأفت
(۴) بترسم از چنان روزی که باشم رفته از عالم / تعلق هم‌چنان باقی به سوی زلف شب گونش

۸- وزن کدامیک از ابیات زیر مطابق الگوی هجایی زیر است؟

«-U--/-U--/-U--/-U--»

- (۱) ای دل چه اندیشیده‌ای در عذر آن تقصیرها / ز آن سوی او چندان وفا زین سوی او چندین جفا
(۲) گر تو چو شمعم کنی، از تو نخواهم نشست / و تو به تیغم زنی، از تو نخواهم گذشت
(۳) به شکستگان شنیدم که همی کنی نگاهی / به من شکسته آخر، نظرت چرا نباشد
(۴) خواهم که بدانم من جاننا تو چه خوداری / تا از چه بر آشوبی تا از که بیازاری

۹- کدامیک از ابیات زیر از تکرار یک رکن ساخته نشده است؟

- (۱) گذر از دست رقیبان نتوان کرد به کویت / مگر آن وقت که در سایه زنهار تو باشم
(۲) گوش تویی دیده تویی وز همه بگزیده تویی / یوسف دزدیده تویی بر سر بازار بیا
(۳) صد خار بلا از دل دیوانه ما خاست / هر روز که بی‌ساقی گل چهره نشستیم
(۴) مزن بانگ بر من که این است جرمم / که خورشید خواندم به بانگ بلندت

۱۰- وزن عروضی بیت زیر در کدام گزینه به درستی نشان داده شده است؟

«شعر من زان سوزناک آمد به غم / خاطر گوهر فشانم سوخته است»

- (۱) فعلاتن / فعلاتن / فَعْلُن
(۲) فاعلاتن / فاعلاتن / فاعْلُن
(۳) فاعلاتن / فاعلاتن / فاعلاتن / فاعْلُن
(۴) فاعلاتن / فاعلاتن / فاعلاتن / فاعلاتن

۱۱- نوع استعاره در همه ابیات با شعر زیر یکسان است، به جز:

«می تراود مهتاب، می درخشد شب تاب»

نیست یکدم شکند خواب به چشم کس و لیک

غم این خفته چند، خواب در چشم ترم می شکند»

- (۱) کام حرص است که از شهد نگردد شیرین / ورنه قانع زنی خشک شکر می چیند
(۲) باغ سلام می کند سرو قیام می کند / سبزه پیاده می رود غنچه سوار می رسد
(۳) از ترش رویی گردون گله بی انصافی است / خنده برق شنیدی به خس و خار چه کرد
(۴) از لعل تو گر یابیم انگشتی زنهار / صد ملک سلیمانم در زیر نگین باشد
- ۱۲- در همه گزینه‌ها به استثنای نوعی «استعاره» وجود دارد.

- (۱) یاقوت جان فزایش از آب لطف زاده / شمشاد خوش خرامش در ناز پرویده
(۲) یا رب! این آتش که بر جان من است / سرد کن آن سان که کردی بر خلیل
(۳) گرچه ز شراب عشق مستم / عاشق تر از این کنم که هستم
(۴) مکش سر از خط تسلیم عشق، کاین صیاد / به دام موج ز دریا نهنگ می گیرد

۱۳- در کدام بیت، هر دو نوع «استعاره مصرحه و مکنیه» وجود دارد؟

- (۱) گاهی به دست خواب پیام خیال ده / گه بر زبان باد سلام وفا فرست
(۲) خاکی دلم که در لب آن نازنین گریخت / تشنه است کاندرا آبخور آتشین گریخت
(۳) پیش رویش ز آتش دل سوختم پروانه وار / زان که شمعی چون رخس در مجلس اصحاب نیست
(۴) صد ملک دل به سیم نظر می توان خرید / خوبان در این معامله تقصیر می کنند

۱۴- در کدام گزینه «اضافه استعاری» وجود ندارد؟

- (۱) مگر به تیغ اجل خیمه بر کنم ورنه / رمیدن از دولت نه رسم و راه من است
(۲) در آفاق گشاده ست و لیکن بسته است / از سر زلف تو در پای دل ما زنجیر
(۳) نکهت جان بخش دارد خاک کوی دلبران / عارفان آن جا مشام عقل مشکین کرده اند
(۴) سحر بلبل حکایت با صبا کرد / که عشق روی گل با ما چه‌ها کرد

۱۵- با توجه به بیت زیر کدام گزینه صحیح است؟

«پشت چون آیینه بر دیوار حیرت داده ایم / واله خار و گل این باغ بستانیم ما»

- (۱) دیوار حیرت اضافه استعاری است و خار و گل تضاد دارد.
(۲) در شعر «دو تشبیه» و «سه استعاره» از نوع مصرحه وجود دارد.
(۳) بیت از تکرار «چهار رکن» کاملاً یکسان تشکیل شده است.
(۴) بیت به ناپایداری دنیا اشاره دارد.